

ДОПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЛІЦЕЇСТІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ (НМК)

У всьому світі визнано, що ефективна підготовка фахівців можлива при умові неперервної багатоступеневої системи їх навчання. Ступеневість, як відомо, створює передумову можливого доповнення і поглиблення професійної підготовки, забезпечує принципову можливість переходу до нової якості, а також можливість творчої інтенсифікації цих переходів. Допрофесійна підготовка учнів у ліцеях економічного спрямування виступає як ланка єдиного цілого – неперервної професійної освітньої системи, а одним із найважливіших завдань є забезпечення організаційно педагогічної прогностичності і плавності переходу до навчально-освітнього процесу у вищих закладах освіти.

У Фінансово-економічному ліцеї (ФЕЛ), що діє на базі НМК: ФЕЛ – КТЕУ (Криворізький технікум економіки та управління) – КФ МУФ (Криворізька Філія Міжнародного університету фінансів) – НКЦ ЗДУ (навчально-консультаційний центр Запорізького державного університету) передбачено вивчення економіки з 8 класу і до 11, з тижневим навантаженням 2 години. При цьому пропедевтичну підготовку до сприймання, розуміння і користування економікою як галуззю знань і сферою діяльності ми здійснюємо через курси за вибором: „Азбука економіки в іграх” (8 клас) та „Основи історії економічних вчень” (9 клас) з тижневим навантаженням 1 година. До професіоналізації в ФЕЛ передбачає підготовку до повноцінного включення учнів у професійно-рольові відносини. За допомогою таких курсів за вибором як „Менеджмент” (10 клас), „Мікроекономіка” (10 клас), „Макроекономіка” (11 клас), „Гроші та кредит” (10 клас), „Банківська справа” (11 клас), „Реклама” (11 клас) викладачі НМК намагаються допомогти ліцеїстам усвідомити сутність обраної професії, її вимоги до виконання, цілі й функції професійної діяльності, прийоми творчої адаптації до навчання на наступних ступенях економічної освіти. В цьому ФЕЛ, як середній заклад освіти, що функціонує в системі НМК має суттєві переваги: ліцеїсти отримують висококваліфіковане науково-методичне забезпечення у допрофесійній підготовці. ФЕЛ, як середній заклад освіти недержавної форми власності, несе відповідальність за особистісний розвиток майбутнього спеціаліста, його особистісної професійної придатності.

Допрофесійну підготовку ФЕЛ ми розглянемо як вузько профільний або перед профільний етап, маючи на увазі, що вже учнем обрана якщо не професія, то більш менш, конкретний напрям майбутньої професійної діяльності. Зміст, методи і форми перед професійної підготовки розраховані на формування у кожного учня готовності – мотиваційної та інструментальної – до професійного навчання за певною спеціальністю (чи за спеціальностями певної групи).

Визначений зміст допрофесійної підготовки учнів ФЕЛ, вимагає науково обґрунтованої організації її.

Основними принципами організації навчально-виховного процесу в ФЕЛ, саме як закладу недержавної форми власності є:

- принципи комфортності учнів завдяки забезпеченню індивідуально-профільного навчання, виховання та розвитку;

- забезпечення учням можливості працювати на уроці в індивідуальному темпі і комплексно (в класі до 15 чоловік);
- рівномірність розподілу навчального навантаження на різні центри і системи нервово-психічної діяльності учнів на уроці, протягом дня, тижня, семестру, навчального року;
- диференціація навчання, яка забезпечується:
  - а) максимальним врахуванням мотиваційної я-концепції особистості; характерологічних рис його; творчих умінь та особливостей перебігу психічних процесів;
  - б) раціональним використанням годин, які виділяються на індивідуально-групові заняття і консультації, курси за вибором.

Ефективність допрофесійної підготовки значною мірою визначається рівнем психолого-педагогічної і фахової компетентності вчителя ліцею. Ми вважаємо, що привабливість допрофесійної підготовки для учнів нашого ліцею забезпечується передусім формуванням внутрішньої мотивації їхньої діяльності. З перших днів перебування в ліцеї учні усвідомлюють, що їх діяльність у ліцеї відрізняється від навчальної діяльності у школі не лише назвою: „Навчально-творча”, „Навчально-дослідницька”, „Науково-дослідницька”, а й сутністю. Цьому слугують високий науково-методичний рівень навчання, доброзичливе і поважливе ставлення до учнів, залучення їх до спільної науково-дослідницької діяльності економічного спрямування.

Література:

1. Г р е б е н ю к Г. Є. Загальна характеристика ступеневої системи професійної освіти /Неперервна професійна освіти: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія /За ред. І.А.Зязюна. – К.: Видавництво „Віпол”, 2000. – С. 228 – 248.
2. К р ю к о в а Д. Ф. Політехнічний розвиток учнів у системі неперервної професійної освіти. – Там само. – С. 452 – 474.
3. С и с о є в а С. О. Технологізація освітньої діяльності в умовах неперервної професійної освіти. – Там само. – С. 249 – 273.
4. Ц е х м і с т е р Я. В. Допрофесійна підготовка в системі неперервної професійної освіти: проблеми і пошуки. – Там само. – С. 364 – 390.

Т. М. Фляга

ПРО БЕЗПЕРЕРВНУ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Створений у Кривому Розі навчально-методичний комплекс, до складу якого входить Фінансово-економічний ліцей (ФЕЛ), Криворізький технікум економіки та управління (КТЕУ), Криворізька філія Міжнародного університету фінансів (КФ МУФ), навчально-консультаційний центр Запорізького державного університету (НКЦ ЗДУ) покликаний забезпечити завершену і поступово наскрізну підготовку фахівців економічного профілю на кожному освітньо-кваліфікаційному рівні.

Перший рівень – кваліфіковану допрофесійну підготовку учнів забезпечує ФЕЛ. Повноцінність загальної економічної освіти забезпечується реалізацією як інваріативної частини, де однією з основних дисциплін є вивчення основ економіки (8-11 кл.) так і варіативної частини навчального плану ліцею. Це такі спецкурси як: азбука економіки в іграх, основи